

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KT&QTKD THÁI NGUYÊN

DƯƠNG NGHĨA ÂN

PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÁI NGUYÊN
TRỞ THÀNH NGÀNH KINH TẾ QUAN TRỌNG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

THÁI NGUYÊN, NĂM 2012

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KT&QTKD THÁI NGUYÊN

DƯƠNG NGHĨA ÂN

**PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÁI NGUYÊN
TRỞ THÀNH NGÀNH KINH TẾ QUAN TRỌNG**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 603401

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Phạm Từ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của riêng tôi. Các số liệu sử dụng phân tích trong luận án có nguồn gốc rõ ràng, đã công bố theo đúng quy định. Các kết quả nghiên cứu trong luận án do tôi tự tìm hiểu, phân tích một cách trung thực, khách quan và phù hợp với thực tiễn của Việt Nam. Các kết quả này chưa từng được công bố trong bất kỳ nghiên cứu nào khác.

Tác giả

Dương nghĩa Ân

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành chương trình cao học và viết luận văn này, Tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ và góp ý nhiệt tình của quý thầy cô trường Đại học kinh tế và quản trị kinh doanh Thái Nguyên.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn đến quý thầy cô trường Đại học kinh tế và quản trị kinh doanh Thái Nguyên, đặc biệt là những thầy cô đã tận tình dạy bảo cho tôi suốt thời gian học tập tại trường.

Tôi xin gửi lời biết ơn sâu sắc đến Tiến Sĩ **Phạm Từ**, nguyên Phó Tổng cục trưởng Tổng cục du lịch Việt Nam, hiện là Phó Tổng biên tập Thời báo kinh tế Việt Nam, đã dành rất nhiều thời gian và tâm huyết hướng dẫn và giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Đồng thời, tôi cũng xin cảm ơn Quý anh, chị và ban lãnh đạo Sở văn hoá TT và DL tỉnh Thái Nguyên, Cục Thống kê, văn phòng uỷ ban nhân dân tỉnh Thái Nguyên, Ban dân vận tỉnh uỷ Thái Nguyên, Sở công thương Thái Nguyên, Sở Kế hoạch và đầu tư tỉnh Thái Nguyên, Công đoàn Hồ Núi Cốc...đã tạo điều kiện cho tôi điều tra khảo sát để có dữ liệu viết luận văn.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã động viên, khuyến khích tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2012

Tác giả

Dương nghĩa Ân

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các kí hiệu, các chữ viết tắt.....	v
Danh mục bảng biểu.....	vi
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
3. Những đóng góp của luận văn.....	3
4. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1. MỘT SỐ KHÁI NIỆM – CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ DU LỊCH.....	4
1.1. Khái niệm về du lịch và khách du lịch.....	5
1.2. Tài nguyên du lịch.....	7
1.2.1 Tài nguyên du lịch tự nhiên.....	8
1.2.2. Tài nguyên du lịch nhân văn	10
1.3. Các loại hình du lịch	11
1.3.1. Phân loại theo mục đích chuyến đi	12
1.3.2. Phân loại theo lãnh thổ hoạt động.....	16
1.3.3. Phân loại theo địa hình của điểm đến.....	18
1.3.4. Phân loại theo độ dài cuộc hành trình.....	18
1.3.5. Phân loại theo phương tiện giao thông	19
1.3.6. Phân loại theo hình thức tổ chức	21
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	23
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết.....	23
2.2. Các phương pháp nghiên cứu	23
2.2.1. Phương pháp thu thập tài liệu.....	23
2.2.2. Phương pháp xử lý thông tin.....	25
2.2.3. Phương pháp chuyên gia	25
2.2.4. Phương pháp thống kê mô tả.....	25

2.2.5. Phương pháp phân tích SWOT	25
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	26
2.3.1. Hệ thống chỉ tiêu về tình hình kinh tế xã hội của tỉnh.....	26
2.3.2. Hệ thống chỉ tiêu phản ánh thực trạng ngành du lịch.....	27
2.3.3. Hệ thống chỉ tiêu dự báo sự phát triển du lịch Thái Nguyên	28
Chương 3. TỔNG QUAN VỀ DU LỊCH, TIỀM NĂNG VÀ THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÁI NGUYÊN.....	29
3.1. Tổng quan về du lịch.....	29
3.1.1. Vài nét về du lịch thế giới.....	29
3.1.2. Du lịch Việt Nam.....	30
3.2. Tiềm năng và thực trạng phát triển du lịch Thái Nguyên.....	36
3.2.1. Khái quát về Thái Nguyên.....	36
3.2.2. Tiềm năng và thực trạng phát triển du lịch Thái Nguyên	41
Chương 4. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH THÁI NGUYÊN THÀNH NGÀNH KINH TẾ QUAN TRỌNG	78
4.1. Định hướng phát triển du lịch Thái Nguyên	78
4.1.1. Quan điểm phát triển	78
4.1.2. Phát huy lợi thế và thế mạnh của tỉnh	80
4.2. Giải pháp phát triển du lịch Thái Nguyên.....	82
4.2.1. Hoàn chỉnh và triển khai thực hiện Quy hoạch du lịch	82
4.2.2. Đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, hạ tầng du lịch.....	84
4.2.3. Xây dựng các tuyến điểm, sản phẩm du lịch.....	88
4.2.4. Đào tạo nguồn nhân lực.....	91
4.2.5. Tăng cường xúc tiến du lịch, quảng bá hình ảnh du lịch.....	93
4.2.6. Bảo vệ môi trường.....	94
4.2.7. Tăng cường hiệu lực quản lý Nhà nước về du lịch	96
4.3 Kiến nghị	98
KẾT LUẬN.....	101
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

- WTTC : World Travel and Tourism council (Hội đồng lữ hành và du lịch quốc tế)
- UBND : Ủy ban nhân dân
- KHDT : Kế hoạch đầu tư
- TM : Thương mại
- KTXH : Kinh tế xã hội
- HĐND : Hội đồng nhân dân
- UNWTO : Tổ chức liên hợp quốc
- VHCDT : Văn hoá các dân tộc
- LHQ : Liên hợp quốc
- CSVN : Cộng sản Việt Nam

DANH MỤC BẢNG BIỂU

	<i>Trang</i>
Biểu đồ 3.1. Lượng khách du lịch quốc tế đến Việt Nam giai đoạn 2005-2010 .	31
Biểu đồ 3.2. 10 thị trường khách du lịch quốc tế hàng đầu năm 2010.....	31
Biểu đồ 3.3. Lượng khách Du lịch nội địa giai đoạn 2005-2010.....	32
Biểu đồ 3.4. Tổng thu từ khách du lịch giai đoạn 2005- 2010	33
Biểu đồ 3.5. Lượng khách du lịch đến Thái Nguyên giai đoạn 2005-2010 ...	61
Biểu đồ 3.6. Doanh thu du lịch hàng năm giai đoạn 2005-2010.....	65
Biểu đồ 3.7. Cơ sở lưu trú giai đoạn 2005-2010	66
Biểu đồ 3.8. Số buồng phòng của khách sạn giai đoạn 2005-2010	67
Biểu đồ 3.9. Các đơn vị kinh doanh du lịch giai đoạn 2005-2010.....	71
Biểu đồ 3.10. Số lượng đơn vị kinh doanh lữ hành giai đoạn 2005-2010.....	71
Biểu đồ 3.11. Số lượng lao động du lịch trong tỉnh giai đoạn 2005-2010	73

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Thái Nguyên là tỉnh miền núi và trung du phía đông bắc Việt Nam, là địa phương giàu tiềm năng kinh tế, giàu truyền thống cách mạng. Trong lịch sử, các dân tộc Thái Nguyên đã đoàn kết gắn bó cùng nhân dân cả nước xây dựng Tổ quốc và bảo vệ giang sơn. Công sức của nhiều người, nhiều thế hệ đã tạo nên một Thái Nguyên với bề dày lịch sử, văn hóa, những địa danh nổi tiếng, như núi Vãn, núi Võ, di tích ATK Định Hóa, di tích đền Đuổm... những danh thắng như Hồ Núi Cốc, chùa Hang, hang Phụng Hoàng...

Trong những năm qua, Kinh tế Xã hội Thái nguyên đã đạt nhiều thành tựu. Kinh tế đạt tốc độ tăng trưởng bình quân hằng năm 11,11%. Cơ cấu kinh tế tiếp tục chuyển dịch theo hướng tăng dần tỷ trọng công nghiệp-xây dựng và dịch vụ. GDP bình quân đầu người năm 2010 đạt 17,4 triệu đồng (tương đương 950 USD), gấp 2,9 lần so với năm 2005 và gấp 6,1 lần so với năm 2000.

Đại hội tỉnh đảng bộ lần thứ XVIII đã đề ra phương hướng, chủ trương phát triển kinh tế xã hội của tỉnh trong 5 năm tới và những năm tiếp theo, nhằm đưa Thái Nguyên sớm trở thành tỉnh công nông nghiệp hiện đại, trở thành tỉnh đầu tàu của cả vùng miền núi trung du Đông bắc, như mong mỏi của Bác Hồ từ những năm 60 của thế kỷ trước. Các chủ trương biện pháp phát triển các ngành công nông nghiệp của tỉnh đã và đang được nghiên cứu thảo luận triển khai trên nhiều bình diện. Nhiều nghiên cứu về các lĩnh vực kinh tế xã hội trên địa bàn tỉnh đã được triển khai và áp dụng, nhưng Du lịch với vai trò là ngành kinh tế tổng hợp quan trọng, mang nội dung văn hóa sâu sắc, có tính liên ngành liên vùng và xã hội hóa cao, là ngành xuất khẩu tại chỗ, tạo nhiều công ăn việc làm, thì chưa được nghiên cứu nhiều, và trên thực tế Du lịch của tỉnh mới đang trong giai đoạn đầu phát triển.

Trong khi đó, trên phạm vi toàn cầu, Du lịch đã được coi là ngành kinh tế chủ lực, là 1 trong 5 ngành có giá trị xuất khẩu lớn nhất trong các ngành

kinh tế. Ở Việt Nam, du lịch mới phát triển trong những năm gần đây nhưng đã đạt nhiều thành tựu, đóng góp ngày càng lớn vào thu nhập quốc dân, tạo ra gần triệu việc làm, góp phần tích cực vào giao lưu văn hóa và hội nhập quốc tế.

Trong bối cảnh đó, lựa chọn cách tiếp cận từ du lịch, mảnh đất còn ít được khai thác, tiềm năng, và đã có thực tế chứng tỏ là có điều kiện phát triển nhanh, đem lại hiệu quả nhiều mặt, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế xã hội trên địa bàn cả tỉnh, tác giả thấy đó là cách tiếp cận phù hợp, đáp ứng được đòi hỏi cấp thiết của cuộc sống, hy vọng góp phần giải đáp được một số vấn đề lý thuyết và thực tiễn đang đặt ra.

Từ những lý do trên, với sự hướng dẫn tận tình của một tiến sỹ Quản lý kinh tế, có thâm niên quản lý ngành du lịch quốc gia, được sự chấp thuận và giúp đỡ của Nhà trường, của Hội đồng, của các thầy cô, tác giả đã chọn ***“Phát triển du lịch Thái Nguyên trở thành ngành kinh tế quan trọng”*** làm đề tài tốt nghiệp chương trình thạc sỹ chuyên ngành Quản trị kinh doanh tại trường và hy vọng khi có điều kiện sẽ được nghiên cứu sâu hơn đề tài này để góp phần nhỏ bé của mình vào sự phát triển kinh tế xã hội của tỉnh.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Nghiên cứu vị trí vai trò, tầm quan trọng của du lịch trong sự phát triển kinh tế xã hội trong thế giới hiện đại, thế giới giao lưu hội nhập với chất lượng sống của con người ngày càng cao.

- Nghiên cứu tiềm năng, thế mạnh, tài nguyên du lịch của tỉnh Thái Nguyên, thực trạng khai thác tài nguyên du lịch ở một số di tích lịch sử, văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh.

- Nghiên cứu thực trạng quản lý nhà nước về du lịch và kinh doanh du lịch trên địa bàn tỉnh.

- Đóng góp GDP của ngành du lịch đối với GDP của toàn tỉnh.

Tuy là một chuyên đề nhưng nội dung về du lịch lại rất rộng, tác giả chỉ tập trung vào những vấn đề dưới giác độ kinh tế, quản lý, không đi sâu vào